

Regionalna privredna komora Užice

Poslovanje privrede u periodu januar-novembar 2016.

Industrija

U **Republici Srbiji** fizički obim **industrijske proizvodnje** u periodu od januara do novembra 2016. u odnosu na isti period prethodne godine povećan je za **4,6%** a u odnosu na prosečnu mesečnu proizvodnju iz 2015. godine obim je povećan za 3.8 %. U navedenom periodu sva tri industrijska sektora imala su povećanje obima proizvodne aktivnosti. Preradivačka industrija ostvarila je povećanje obima proizvodnje od 5.2%, proizvodnja električne energije povećanje od 3% a sektoru rudarstva zabeleženo je povećanje od 4,8%. Od ukupno 29 grana koje posluju u navedena tri sektora, 19 grana ostvarilo je povećanje a 9 smanjenje fizičkog obima proizvodnje. U proizvodnji koksa i derivata nafte ostvaren je prošlogodišnji obim aktivnosti.

Na području **regiona Užice** u prvih jedanaest meseci 2016. godine, nivo industrijske proizvodnje povećan je za **5.4%** u odnosu na isti period iz prethodne godine a u odnosu na prosečnu mesečnu proizvodnju obim je povećan za 5.5%. U ovom periodu u preradivačkoj industriji zabeleženo je povećanje obima proizvodnje od 4.3% a u sektoru rudarstva povećanje od 35,7%. U sektoru snabdevanja električnom energijom proizvodnja je povećana za 6,3%. Analiza po namenskim grupama pokazuje da je rast ostvaren u svim segmentima. Kod intermedijarnih proizvoda došlo je do povećanja za 4%, kapitalnih proizvoda za 8,7%, trajnih proizvoda za široku potrošnju za 8,1%, netrajnih proizvoda široke potrošnje za 6,5% i u energetici za 6.3%.

Od ukupno 17 industrijskih grana zastupljenih na području Regiona u prvih jedanaest meseci 2016. godine, 11 grana ostvarilo je rast a 6 pad proizvodne aktivnosti. Povećanje proizvodnje ostvareno je u:

- Ostalom rudarstvu (I-135,7)
- Proizvodnji prehrambenih proizvoda (I-129,7)
- Proizvodnji pića (I-118,5)
- Proizvodnji tekstila (I-117,6)
- Proizvodnji proizvoda od gume i plastike (I-105,3)
- Proizvodnja proizvoda od nemetalnih minerala (I-117,5)
- Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina (I-106,7)
- Proizvodnji električne opreme (I-106,4)
- Proizvodnja motornih vozila i prikolica (I-118,7)
- Proizvodnja nameštaja (I-109,3)
- Snabdevanja električnom energijom, gasom (I-106,3)

Pad aktivnosti zabeležen je kod:

- Proizvodnje odevnih predmeta (I-77,4)
- Proizvodnje kože i predmeta od kože (I-96,0)
- Proizvodnji drveta i proizvodima od drveta (I-98,6)
- Proizvodnje mašina i opreme na drugom mestu nepomenute (I-91,7)
- Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda (I-90,9)

Proizvodnji osnovnih metala, grana sa najvećim učešćem u ukupnoj industriji Regiona (25%) zadržala je prošlogodišnji nivo obima aktivnosti, u ovom periodu ostvarila je smanjenje od 0.1%.

Spoljnotrgovinska razmena

Spoljnotrgovinska robna razmena Republike Srbije u periodu januar-novembar 2016. godine iznosila je 31,16 milijardi USD, što je za 7.8% više u odnosu na isti period prethodne godine. Izvezeno je robe u vrednosti od 13654,6 miliona USD, što čini povećanje od 11%, a uvezeno u vrednosti od 17507,3 miliona USD, što u odnosu na isti period prethodne godine predstavlja povećanje od 5.5%.

Deficit od 3853 miliona dolara, predstavlja smanjenje od 10,3% u odnosu na isti period 2015.godine. Pokrivenost uvoza izvozom je 78% i povećana je u odnosu na rezultat ostvaren u istom periodu prethodne godine, kada je iznosila 74.1%.

Posmatrano regionalno, najveće učešće u izvozu Srbije imao je Region Vojvodine (31.8%); sledi Region Šumadije i Zapadne Srbije (26,6%), Beogradski region (25.5%), Region Južne i Istočne Srbije (15,9%), a oko 0,1% izvoza je nerazvrstano po teritorijama.

Najveće učešće u uvozu Srbije imao je Beogradski region (45.8%); slede Region Vojvodine (26%), Region Šumadije i Zapadne Srbije (17.4%), Region Južne i Istočne Srbije (9.9%), a oko 0,9% uvoza nije razvrstano po teritorijama.

Region Užice

Vrednost spoljnotrgovinske razmene ostvarene na području regiona Užice, u prvih jedanaest meseci 2016. godine iznosila je 1058 miliona USD, od čega se na izvoz odnosi 576 miliona USD a na uvoz 481 miliona USD. Ostvaren je suficit od 95 miliona USD i pokrivenost uvoza izvozom od 120%.

U odnosu na isti period 2015. godine, ukupna spoljnotrgovinska razmena je veća za 2,4%. Obim i izvoza i uvoza je povećan. Ukupan izvoz povećan je za 2.8% a uvoz za 2%. Ostvareni suficit veći je za 7% u odnosu na suficit ostvaren u istom periodu 2015. godine.

Opština Užice učestvuje sa više od 65% u ukupnoj spoljnotrgovinskoj razmeni Regiona. U svim opštinama Regiona u ovom periodu ostvaren je suficit u spoljnotrgovinskoj razmeni sa inostranstvom. Najveći suficit ostvaren je u opštinama Požega, Arilje, Kosjerić, Čajetina i Užice.

Posmatrano po delatnostima najveće učešće u izvozu ostvaruju proizvodnja metala i metalnih proizvoda, prehrambeni proizvodi, mašine i uređaji, proizvodnja tekstila i tekstilnih proizvoda i proizvodi od gume i plastike.

Posmatrano po robama, najviše smo izvezili proizvode prerade aluminijuma i bakra, voće, odeću i municiju, a u uvozu najveće učešće imaju obojeni metali - aluminijum i bakar, drvo, plastične mase, vozila, mašine i uređaji.

Zemlje partneri sa kojima smo u posmatranom periodu 2016. imali najveći izvoz su: Nemačka, Italija, Slovenija, BiH, Francuska, SAD i Crna Gora. Najveći uvoz ostvaren je iz: Ruske Federacije, BiH, Nemačke, Bugarske, Italije, C.Gore, Slovenije, Brazila i

Mađarske. Najveći deficit ostvaren je u razmeni sa Ruskom federacijom, Bugarskom, Kazahstanom a najveći suficit sa Nemačkom, Francuskom i SAD.

Grupacije zemalja sa kojima je realizovan najveći obim izvoza, preko 80%, su Evropska Unija i bivše jugoslovenske republike. Najveće učešće u uvozu imaju zemlje EU (preko 40%) i zemlje u tranziciji centralne i istočne Evrope (preko 27%) .

Obim spoljnotrgovinske razmene Regiona u periodu od januara do novembra 2016. u odnosu na poslednjih nekoliko godina najbolje pokazuju podaci iz sledeće tabele

STO Regiona u milionima dolara

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	I-XI 2016
Ukupno	1305	1460	1341	1332	1291	1127	1057
Izvoz	695	767	642	667	670	607	576
Uvoz	610	693	698	665	620	520	481
Saldo	85	74	-56	2	50	87	95

Izvor: RPK Uzice

Zarade

Prosečna zarada u Republici Srbiji u novembru 2016. godine isplaćena je u iznosu od **63061 dinara**, a zarada bez poreza i doprinosa u iznosu od 45767 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u oktobru 2016.godine, nominalno je veća za 1% a realno za 1,1%.

Najveći nivo zarada ostvaren je u vazdušnom saobraćaju (228339 din), računarskom programiranju i konsaltingu (207210 din), upravljačkim delatnostima (164266din), u uslužnom rudarstvu (169173 din), uslugama reklamiranja i istraživanja tržišta (146117din), proizvodnji duvanskih proizvoda (135191 din), eksploataciji nafte i gasa (145245din), proizvodnja koksa i derivate nafte (170207 din).

Najniži nivo zarada isplaćen je u pojedinim granama preradivačke industrije: prosek svih grana 59334 dinara a najniži nivo ima proizvodnja odevnih predmeta- (35366 dinara), proizvodnja kože i predmeta od kože (40021dinara) i prerada drveta i proizvodi od drveta (38915dinara). Veoma nizak nivo zarada prisutan je u delatnostima putničkih agencija, tur-operatora i rezervacija (28462dinara) kao i sledećim granama: kinematografska, televizijska i muzička produkcija (31878 dinara), iznajmljivanje i lizing (32191 dinara), popravka računara i predmeta za ličnu upotrebu (32490dinara), delatnost pripremanja i posluživanja hrane i pića (34850 dinara), pomoćne delatnosti u finansiskim uslugama i osiguranju (34177) i trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima (40212dinara).

Nivo prosečne zarade isplaćene na području **Zlatiborskog okruga** u novembru 2016. godine značajno je niži od republičkog proseka. Prosečno isplaćena zarada u Okrugu od 55398 dinara (40105 dinara bez poreza i doprinosa) čini 88% proseka Republike. Najviši nivo zarada ostvaren je u Sevojnu (71460din), Užicu (66448 din)i Kosjeriću (61150din). Najniži nivo zarada isplaćen je u Arilju (40607 din) i Ivanjici (43238 din). Zlatiborski okrug po visini isplaćene zarade u mesecu novembru od ukupno 25 okruga, čiji se podaci statistički evidentiraju nalazi se na 12. mestu.

Cene

Cene proizvoda i usluga lične potrošnje u novembru 2016. godine, u odnosu na oktobar 2016. godine u proseku su niže za 0,1%. Potrošačke cene u novembru 2016. u poredjenju sa istim mesecom prethodne godine, povećane su za 1,5%, dok su u odnosu na decembar 2015. povećane za 1.7 %

U novembru 2016. u odnosu na isti mesec prethodne godine, do rasta cena je došlo u sledećim robnim grupama: Hrana i bezalkoholna pića (0.7%),Alkoholna pića i duvan (6.2%), Stan, voda, el. energija, gas i druga goriva (1.2%), Nameštaj, pokućstvo i tekuće održavanje stana (0.3%), Zdravstvo (2,1%), Transport (1,2%), Komunikacije (0,5%), Rekreacija i kultura (6.8%), Obrazovanje (0.9%), Restorani i hoteli (1%), Ostala roba i usluge (0%- I-100).

Pad cena je zabeležen je samo u grupi Odeća i obuća (-0,4%).

Zaposlenost /nezaposlenost

Poslednji podaci RZS (30.jun 2016.) koji se odnose na prosečnu godišnju zaposlenost u 2015.godini, pokazuju da je na području Regiona bilo zaposleno 72085 lica što je znatno više u odnosu na prosečnu zaposlenost iz 2014. (64540 lica) i prosečne zaposlenosti iz 2013.godine kada je bilo evidentirano 61987 zaposlenih. Struktura zaposlenosti po delatnostima u 2015. nije bitnije promenjena u odnosu na ranije periode. Najveći broj zaposlenih angažovan je u prerađivačkoj industriji, zdravstvu, obrazovanju, trgovini, građevinarstvu i saobraćaju. Informacije o nezaposlenosti po opštinama u novembru 2016. godine date su u sledećem pregledu.

Opštine	Nezaposleni	Novoprijavljeni	Ukupno zapošljavanje	Zapošljavanje na neodredj.v	Zapošljavanje na odredjeno	Zaposleni sa evidencije
Arilje	1201	70	246	46	200	52
Bajina Bašta	1834	172	269	27	242	63
Kosjerić	752	27	121	24	97	18
Požega	1973	112	202	53	149	48
Užice	4607	323	621	100	521	130
Čajetina	637	49	203	42	161	21
Sevojno	482	28	2	1	1	0
Nova Varoš	2064	107	191	59	132	51
Priboj	5435	184	98	24	74	51
Prijepolje	5235	264	202	99	103	71
Ivanjica	4189	133	302	47	255	64
Zlat. okrug	29710	1478	2269	525	1744	548

Izvor: NSZ –novembar 2016.